

T

The Documentary Research to Synthesize Components of Sustainable Business Development Concept for Small and Medium Enterprises

Apichaya Pipawakorn^{1,*} and Prasopchai Pasunon²

Received: April 25, 2023 Revised: August 5, 2023 Accepted: November 6, 2023

Abstract

The purpose of this research was to study and synthesize the components of the sustainable business development concept based on the three main pillars: Environment, Society, and Governance for small and medium-sized businesses. The article studies the effect of sustainable business development concepts based on ESG principles in the context of small and medium businesses from 38 academic articles and research papers which are published online on the databases of Journal of Finance, Wiley-Blackwell Publishing Ltd and Academy of Management spanning the period from 2013 to 2023. The results of the study showed that sustainable business development ideas based on ESG principles for small and medium businesses can be divided into 3 dimensions, each of which consists of important components: 1) The environmental dimension includes 3 components: 1.1) Innovation, 1.2) green business, 1.3) sustainability. 2) The social dimension consists of 6 components: 2.1) gender, 2.2) social responsibility, 2.3) culture, 2.4) age, 2.5) geography. and 2.6) politics. 3) The corporate governance dimension consists of 6 components: 3.1) strategy, 3.2) accounting, finance and investment, 3.3) management 3.4) good governance, 3.5) resource management and 3.6) organization efficiency

Keywords: The Documentary Research, systematic review, sustainable development, ESG principles, Small and Medium Enterprises

¹ Faculty of Business Administration, University of the Thai Chamber of Commerce

² Faculty of Management Science, Silpakorn University

* Corresponding author. E-mail: apichaya_pip@utcc.ac.th

การวิจัยเชิงเอกสารเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบ ของแนวคิดการพัฒนารัฐกิจอย่างยั่งยืน สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อภิชนา พิภวกร^{1*} และ ประสพชัย พสุนนท์²

วันรับบทความ: April 25, 2023 วันแก้ไขบทความ: August 5, 2023 วันตอบรับบทความ: November 6, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนารัฐกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และการกำกับดูแล (Governance) สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากบทความวิชาการ งานวิจัย จำนวนทั้งหมด 38 เรื่อง ซึ่งเป็นบทความที่ศึกษาผลของแนวคิดการพัฒนารัฐกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG ในบริบทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถูกต้องพิมพ์จากฐานข้อมูลออนไลน์ Journal of Finance, Wiley-Blackwell Publishing Ltd และ Academy of Management ในระยะ 10 ปี คือ พ.ศ. 2556-2566 ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดการพัฒนารัฐกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถแบ่งการสังเคราะห์ออกเป็น 3 มิติ โดยแต่ละมิติจะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) มิติด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1.1) ด้านนวัตกรรม 1.2) ด้านธุรกิจสีเขียว 1.3) ด้านความยั่งยืน 2) มิติด้านสังคม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 2.1) ด้านเพศ 2.2) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 2.3) ด้านวัฒนธรรม 2.4) ด้านช่งวัย 2.5) ด้านภูมิศาสตร์ และ 2.6) ด้านการเมือง 3) มิติด้านบรรษัทภิบาลประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 3.1) ด้านกลยุทธ์ 3.2) ด้านบัญชีการเงินและการลงทุน 3.3) ด้านการบริหารจัดการ 3.4) ด้านธรรมาภิบาล 3.5) ด้านการจัดการทรัพยากร และ 3.6) ด้านประสิทธิภาพองค์กร

คำสำคัญ: การวิจัยเชิงเอกสาร การสังเคราะห์องค์ประกอบ การพัฒนารัฐกิจอย่างยั่งยืน หลักการ ESG ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Corresponding author. E-mail: apichaya_pip@utcc.ac.th

บทนำ

หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจและสังคม อันประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และการกำกับดูแล (Governance) หรือ ESG (Syed, 2017) ซึ่งได้รับการพัฒนาเป็นเวลา 19 ปี ตั้งแต่มีการเสนออย่างเป็นทางการในปี 2547 ได้มีการปฏิบัติในยุโรป อเมริกา และประเทศพัฒนาแล้วอื่น ๆ เป็นการลงทุนที่รับผิดชอบต่อสังคมที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุนทั่วโลก เนื่องจากนักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาลงทุนโดยจะให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือแก่ธุรกิจ สะท้อนความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน (Li & Wang, 2021) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์โลกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตโลก ภัยพิบัติ โรคระบาด ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและตลาดหุ้นผันผวน ทั้งนี้จากผลการสำรวจขององค์กรสหประชาชาติด้านความร่วมมือเพื่อความยั่งยืน (UN Global Compact) พบว่ามีบริษัทเพียง ร้อยละ 25 เท่านั้น ที่มีการตรวจสอบและประเมินด้าน ESG อย่างชัดเจน ซึ่งภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) บริษัทที่ไม่มีแนวคิด ESG อาจกลายเป็นบริษัทที่ไม่ได้รับการยอมรับและเสียโอกาสจากนักลงทุน เพราะไม่สอดคล้องกับเป้าหมายความร่วมมือด้านความยั่งยืนของโลก

สำหรับประเทศไทยขององค์กรขนาดใหญ่ได้นำหลักการ ESG มาจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เพื่อเปิดเผยต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และสาธารณชน ควบคู่กับรายงานข้อมูลทางการเงิน ขณะที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็มีการจัดทำรายชื่อยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียน เพื่อส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึง ESG เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้ลงทุนที่ต้องการลงทุนตามแนวทางของการลงทุนอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยในปัจจุบันมีองค์กรต่าง ๆ ในการจัดตั้งดัชนีความยั่งยืน (Sustainability Index) เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดว่า บริษัทต่าง ๆ มีการดำเนินการธุรกิจที่สอดคล้องกับแนวคิด ESG มากน้อยอย่างไร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) และจากรายงานสรุปความยั่งยืนของ (สรุปความเห็นต่อทิศทางด้าน Sustainable, ม.ป.ป.) พบว่า มีเพียงธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมในการปรับตัว แต่ไม่ครอบคลุมถึงธุรกิจในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทยเป็น SMEs ประมาณร้อยละ 99.5 หรือ ประมาณ 2,000,000 ราย และรองรับการจ้างงานประมาณร้อยละ 71.7 ของการจ้างงานทั้งระบบ มีส่วนสนับสนุน GDP ถึง 5.38 ล้านบาท (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม [สสว.], 2562) ซึ่งในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570) มีแนวทางขับเคลื่อนสนับสนุนให้ SME มีความตระหนักและมุ่งเน้นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ตามหลักการ ESG เพื่อยกระดับธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ดังนั้น จากรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG จากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แต่ทว่ายังไม่พบการศึกษาโดยสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการแต่ละประเด็นที่เป็นด้านย่อยในบริบทเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย จึงเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเชิงประจักษ์ ช่วยให้เกิดองค์ความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น เกิดทิศทางองค์ความรู้ เพื่อให้ทราบถึงสภาพขององค์ความรู้ในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญนำมาปรับใช้ในองค์กร ก่อให้เกิด

ประโยชน์กับธุรกิจ ที่ถือเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามแนวทางแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 8 ที่ต้องการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ให้ก้าวทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงระดับประเทศและโลก การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการขับเคลื่อนธุรกิจ มุ่งสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโต อย่างมีเสถียรภาพยั่งยืน และมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการพัฒนอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแนวคิดใหม่ที่แตกต่างกันจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในรูปแบบเดิม ที่มุ่งเน้นเฉพาะการเติบโตและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เรื่องนี้เกิดผลกระทบและปัญหามากมาย หลักการ การพัฒนาอย่างยั่งยืนถูกพัฒนาขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวและพยายามหาทางออกจากความขัดแย้งในเรื่องการพัฒนาในอนาคต โดยมีปัจจัยความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ข้อจำกัดทางด้านทรัพยากร และปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุหลัก จากการประชุม “UN Conference on Human and Environment” ในปี 1972 ที่สวีเดนเรียกร้องให้มีความสำคัญกับการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม คณะกรรมาธิการบรันด์แลนด์ (Brundtland Commission) เสนอแนวคิด การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ในรายงาน “อนาคตของเรา” ในปี 1987 เพื่อการพัฒนาที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนความเจริญเติบโตของมนุษย์ในระยะยาว และให้ความหมายของ การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่สนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง (สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ, 2556) เพื่อเน้นความสำคัญของการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่สามารถรองรับการเจริญเติบโตของมนุษย์โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

แนวคิด ESG (Environmental, Social, and Governance)

หลักการ ESG เป็นระบบกรอบที่รวบรวมปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (E), สังคม (S), และการบริหาร (G) เกิดมาจากการลงทุนที่รับผิดชอบ (Li et al, 2021) เป็นมาตรฐานและกลยุทธ์ที่นักลงทุนใช้ในการประเมินพฤติกรรมของบริษัทและประสิทธิภาพทางการเงินในอนาคต โดยเป็นแนวคิดการลงทุนในการประเมินการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร ในมุมมองของสิ่งแวดล้อม (Environmental), สังคม (Social), และการบริหารงาน (Governance) ปัจจัยพื้นฐานทั้งสามของ ESG เป็นจุดสำคัญที่ควรพิจารณาในกระบวนการวิเคราะห์และการตัดสินใจในการลงทุน (Savio, D’Andrassi, & Ventimiglia, 2023) นอกจากนี้ ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหาร ช่วยพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม, ผลกระทบต่อสังคม, และโครงสร้างการบริหารที่ดีขององค์กร (Barrymore & Sampson, 2021) ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารธุรกิจและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในระยะยาว การบริหารความยั่งยืนในธุรกิจไม่เพียงแต่ช่วยลดความเสี่ยงแต่ยังสร้างโอกาส

ธุรกิจใหม่ ๆ และสร้างความน่าเชื่อถือในตลาด ดังนั้น องค์กรที่นำแนวคิด ESG เข้าสู่กิจกรรมธุรกิจของพวกเขาจะมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้นในระยะยาว

แนวคิดธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME: Small and Medium Enterprises)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือธุรกิจ SMEs (Small and Medium-Sized Enterprises: SMEs) เป็นธุรกิจที่เป็นรากฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย เป็นหน่วยธุรกิจที่มีจำนวนมากที่สุดของประเทศรองรับและก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมาก (สสว., 2562) ครอบคลุมกิจการในกลุ่มกิจการการผลิต กิจการบริการ และกิจการการค้า(การค้าส่งและค้าปลีก)ในขนาดกลางและขนาดย่อมรวมถึงกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Industrial: SMIs) (สสว., 2562) ได้กำหนดขนาดของวิสาหกิจเป็น 3 ขนาด (MSME) ได้แก่ วิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprise) ภาคการผลิต การจ้างงานไม่เกิน 5 คน รายได้ไม่เกิน 1.8 ล้านบาท, ภาคการค้าและบริการ การจ้างงานไม่เกิน 5 คน รายได้ไม่เกิน 1.8 ล้านบาท (วิสาหกิจรายย่อยเป็นส่วนหนึ่งของวิสาหกิจรายย่อย)วิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise) ภาคการผลิต การจ้างงานไม่เกิน 50 คน รายได้ไม่เกิน 100 ล้านบาท, ภาคการค้าและบริการ การจ้างงานไม่เกิน 30 คน รายได้ไม่เกิน 50 ล้านบาท และวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise) ภาคการผลิต การจ้างงาน 50- 200 คน รายได้ 100-500 ล้านบาท, ภาคการค้าและบริการ การจ้างงาน 30-100 คน รายได้ 50-300 ล้านบาท

วัตถุประสงค์

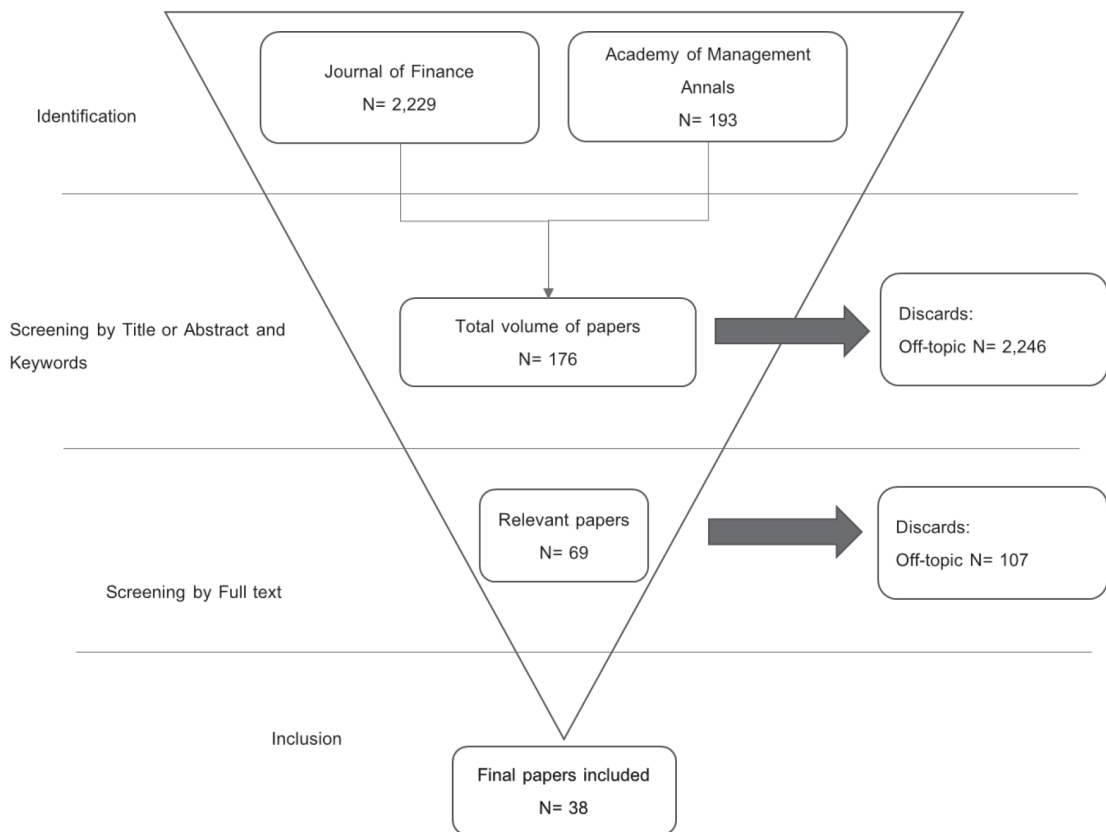
การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์บทความการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งบทความที่นำมาสังเคราะห์เป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในรูปแบบการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อสังเคราะห์บทความวิจัยด้านการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์เป็นบทความวิจัยที่ศึกษาผลการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บทความวิจัยดังกล่าวสืบค้นจากระบบฐานข้อมูลวารสารออนไลน์ SCImago Journal and country rank จากการวัดผลของเว็บไซต์ในปี 2564 คัดเลือกวารสารกลุ่ม Business, Management and Accounting พบว่ามีจำนวน 1503 วารสาร โดยวารสารอันดับสูงสุดคือ Journal of Finance, Wiley-Blackwell Publishing Ltd (Q1คะแนน SJR 16.463) และอันดับ 2 Academy of Management (Q1คะแนน SJR 14.781) การสืบค้นและคัดเลือกงานวิจัยมีเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ 1) เป็นบทความที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง 2) เป็นบทความวิจัยที่ศึกษาผลของการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG เฉพาะบริบทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 3) เป็นบทความที่มีการเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ

ในวารสารวิชาการนานาชาติ และ 4) เป็นบทความวิจัยที่มีการเผยแพร่งานวิจัย มีการตีพิมพ์ในระยะ 10 ปี คือ พ.ศ. 2556-2566 หรือ ค.ศ. 2013-2023 โดยมีคำหลักที่ใช้ในการสืบค้น ได้แก่ “Environmental, Social and Governance” “Small and Medium Enterprises” “ESG” “SME”

ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยได้ทั้งหมดจำนวน 2,422 เรื่อง ได้บทความที่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บทความจำนวนทั้งหมด 38 เรื่อง ซึ่งจากฐานข้อมูล Journal of Finance จำนวน 8 เรื่อง และฐานข้อมูล Academy of Management จำนวน 30 เรื่อง และในจำนวน 2,382 เรื่องที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ไม่อยู่ในบริบทของหลักการ ESG ร้อยละ 46.42 เป็นงานวิจัยที่ไม่อยู่ในบริบทของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ร้อยละ 52.66 และเป็นงานวิจัยที่ไม่อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด ร้อยละ 0.92 แสดงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การคัดเลือกบทความ

ผลการวิจัยเชิงเอกสาร

จากการวิจัยเชิงเอกสารการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พบว่า บทความวิจัยส่วนใหญ่ตีพิมพ์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 หรือ ค.ศ. 2021-2023 จำนวน 23 เรื่อง ร้อยละ 60.53 รองลงมา อยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2563 หรือ ค.ศ. 2017-2020 จำนวน 11 เรื่อง ร้อยละ 28.95 และระหว่างปี พ.ศ.2556-2559 หรือ ค.ศ. 2013-2016 จำนวน 4 เรื่อง ร้อยละ 10.53 ตามลำดับ โดยแหล่งที่มาของข้อมูลที่เผยแพร่ ผลงานส่วนใหญ่จากวารสาร Academy of Management Annals ซึ่งมีการตีพิมพ์งานวิจัยด้านการจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุด เป็นจำนวน 30 เรื่อง ร้อยละ 78.95 รองลงมา เป็น วารสาร Wiley-Blackwell Publishing Ltd เป็นจำนวน 8 เรื่อง ร้อยละ 21.05 เมื่อพิจารณาเนื้อหาองค์ประกอบการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนพบว่า แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) องค์ประกอบด้านมิติสิ่งแวดล้อม 2) องค์ประกอบมิติด้านสังคม และ 3) องค์ประกอบมิติด้านบรรษัทภิบาล มีรายละเอียดที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้

1) องค์ประกอบมิติด้านสิ่งแวดล้อม คือ การใช้ทรัพยากรที่รักษาสีสิ่งแวดล้อม ให้ยังมีความหลากหลาย และคงความสมดุล เป็นส่วนหนึ่งของหลักการลงทุนที่ให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อม ตามข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (UN Global Compact - UNGC) ที่ผู้บริหารสูงสุดควรดำเนินการตามหลักการความยั่งยืนสากล 10 ประการ โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบ สร้างองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม หรือ การดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การบูรณาการสิ่งแวดล้อมและสังคมกับคำตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Kellers, Kölbl, & Paetzold, 2022) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อสร้างความยั่งยืนและช่วยลดการเสื่อมโทรมของโลก การพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อม สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน เช่น การใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การบริหารจัดการน้ำเสีย (Barrymore & Sampson, 2021; Garcia, Mendes-Da-Silva, & Orsato, 2017) พบว่า ผู้บริหารสูงสุดที่มีผลงานที่ดีในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การปฏิบัติต่อตนเองของสิ่งแวดล้อม จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพทางการเงินของบริษัท (Chuah, 2019; Gavin, Coelho, McGlinch, & Henisz, 2022; Kroft & Bams, 2022; Slager, 2019)

2) องค์ประกอบมิติด้านสังคม คือ การพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพมีผลิตภาพสูงขึ้น เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแนวคิด ซึ่งจะต้องได้รับการส่งเสริมในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Gjergji, Vena, Sciascia, & Cortesi, 2021) พบว่า ขนาดองค์กรที่แตกต่างทำให้มีคุณสมบัติขององค์กรที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อวิธีการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม และมีผลกระทบในเรื่องความโปร่งใสและธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักการลงทุนที่ให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสังคม และการปฏิบัติตามหลักการจริยธรรมในการดำเนินกิจการ การดูแลและส่งเสริมสิ่งที่ดีต่อสังคม และการเผยแพร่ความโปร่งใส โดยการพิจารณาด้านสังคม สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน เช่น การเก็บรักษาแรงงานที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี (Avetisyan & Hockerts, 2012; Barrymore & Sampson, 2021) การปรับปรุงความเท่าเทียมและความเป็นธรรมในการจ้างงาน การสนับสนุนการศึกษาและพัฒนาทักษะของพนักงาน การเผยแพร่ข้อมูล

ที่ถูกต้องและโปร่งใส การดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม บทบาทและความหลากหลายของเพศ ในองค์กร (Huang & Mirza, 2023; Zahoor, Khan, Donbesuur, Khan, & Rajwani, 2023) การลดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ลดความเครียดทางจิตใจต่อสมาชิกขององค์กร ในช่วงวิกฤตโควิด-19 (Lee, 2022)

3) องค์กรประกอบมิติด้านบรรษัทภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้บริษัทสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทั้งตนเองและสังคมได้อย่างยั่งยืน โดยต้องมีการวางโครงสร้างและระบบการกำกับดูแลกิจการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผล (Gjergji et al, 2021) พบว่า ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความเป็นเอกลักษณ์ด้านบรรษัทภิบาล ก่อให้เกิดความแตกต่างของทรัพยากร มีผลกระทบต่อโครงสร้างการปกครอง และทุนมนุษย์และสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักการลงทุนที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการและการดำเนินกิจการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Caputo, Pizzi, Ligorio, & Leopizzi, 2021; Gjergji et al, 2021; Kellers et al, 2022; Shakil, 2022) การเผยแพร่ข้อมูล ที่ถูกต้องและโปร่งใส การตรวจสอบ และการควบคุมกิจกรรมภายใน การป้องกันการทุจริตและการโกง การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้ เป็นไปตามหลักการทางธุรกิจ การกำกับดูแลทางกฎหมาย และการปฏิบัติตามหลักการกฎหมาย การเสริมสร้างความ เป็นมิตรกับผู้ถือหุ้นและผู้รับบริการ การสร้างสัมพันธ์ภาพและความเข้าใจระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหาร และอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความเชื่อถือในการดำเนินกิจการขององค์กรในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันนี้ที่เป็นองค์กรนวัตกรรม (Esposito De Falco, Scandurra, & Thomas, 2021; Harasheh, 2023; Kroft & Bams, 2022)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้กระบวนการคัดเลือกเอกสารทุติยภูมิ ประกอบด้วย บทความวิชาการ และบทความวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิเคราะห์ตามแนวทางของ (Scott, 2006) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงเอกสาร ประกอบด้วย 1) มีความถูกต้อง มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ถูกต้องสมบูรณ์ในบริบทหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 2) มีความน่าเชื่อถือปราศจากการบิดเบือน 3) มีความเป็นตัวแทนสามารถระบุแสดงรายละเอียดแทนเอกสารประเภทเดียวกันได้อย่างเหมาะสม และ 4) มีความชัดเจนสามารถเข้าใจง่ายตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยจึงนำมาแสดงผลในตาราง สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อประโยชน์สำหรับนักวิจัย และนักวิชาการ และอยู่ภายใต้กรอบองค์ประกอบของ ESG 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และการกำกับดูแล (Governance) บริบทเฉพาะสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถสรุปองค์ประกอบ จากผลการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ที่มา	มิติด้านสิ่งแวดล้อม			มิติด้านสังคม					มิติด้านบรรษัทภิบาล							
	ด้านนวัตกรรม	ด้านธุรกิจสีเขียว	ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	ด้านเพศ	ด้านศาสนา และวัฒนธรรม	ด้านช่วงวัย	ด้านภูมิศาสตร์	ด้านการเมืองและกฎหมาย	ความรับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกลยุทธ์	บัญชีการเงินและการลงทุน	การบริหารจัดการ	ธรรมาภิบาล	การจัดการทรัพยากร	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ประสิทธิภาพองค์กร
Harymawan, Nasih, Agustia, Putra, and Djajadikerta (2022)											✓	✓				✓
Shakil (2022)											✓					✓
Gjergji et al. (2021)										✓	✓					
Esposito De Falco et al. (2021)	✓										✓				✓	
Harasheh (2023)										✓	✓					
Huang and Mirza (2023)		✓		✓							✓	✓				
Zahoor et al. (2023)	✓			✓						✓						
Caputo et al. (2021)			✓								✓		✓			
Syed (2017)									✓		✓	✓	✓			
Lee (2022)	✓											✓	✓	✓	✓	✓
Garcia et al. (2017)			✓						✓			✓				✓

ตารางที่ 1 การลัังเคราะห็องค้ปุระกอบของหลัการ ESG ลัำหรัับธุรกิจขนาดกลางและขนาดยัอม (ต้อ)

ที่มา	มิติด้านลัังแวดลัอม			มิติด้านลัังคม					มิติด้านบรรษัทภึบาล							
	ด้านนวัตกรรม	ด้านธุรกิจลัังเชียว	ความลัังรับลัังคอบลัังแวดลัอม	ด้านเพท	ด้านศาสนา และลัังวัฒนธรรม	ด้านชัังว้ย	ด้านภูมิศาสตร์	ด้านการเมืองและกฎหมาย	ความลัังรับลัังคอบลัังคัม	ด้านกลุ่ยทห็	บััญชัังการเงินและลัังการลัังทุน	การลัังการลัังการ	ธรรมภึบาล	การลัังการลัังการ	ลัังส่วนลัังลัังเสียว	ลัังลัังการลัังการ
Barrymore and Sampson (2021)								✓						✓		✓
Avetisyan and Gond (2013)								✓			✓					
Kellers et al. (2022)										✓	✓		✓	✓		
Fu, Boehe and Akhtaruzzaman (2021)					✓										✓	
Kroft and Bams (2022)										✓						✓
Papavasileio, Tzouvanas and Kizys (2022)				✓	✓	✓		✓								✓
Gavin et al. (2022)										✓	✓				✓	✓
Gualandris, Longoni and Luzzini (2019)							✓		✓		✓		✓	✓		
Chuah (2021)					✓		✓			✓				✓		
Hejri, Daugaard, Linnenluecke and Smith (2021)								✓		✓						✓

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)

ที่มา	มิติด้านสิ่งแวดล้อม			มิติด้านสังคม					มิติด้านบรรษัทภิบาล							
	ด้านนวัตกรรม	ด้านธุรกิจสีเขียว	ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	ด้านเพศ	ด้านศาสนา และวัฒนธรรม	ด้านช่วงวัย	ด้านภูมิศาสตร์	ด้านการเมืองและกฎหมาย	ความรับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกลยุทธ์	บัญชีการเงินและการลงทุน	การบริหารจัดการ	ธรรมาภิบาล	การจัดการทรัพยากร	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ประสิทธิภาพองค์กร
Stroehle, Eccles and Mooij (2019)											✓		✓		✓	
Ng, Phang and Kang (2021)													✓			✓
Cheng, Micale and Hasan (2022)	✓								✓		✓			✓	✓	
Koelbel and Busch (2013)			✓								✓				✓	✓
Cundill and Wilson (2020)											✓					✓
Park et al. (2022)								✓								✓
Elbasha and Avetisyan (2014)									✓	✓			✓			
Slager (2019)													✓		✓	✓
Chuah (2019)								✓	✓	✓				✓	✓	
Chuah (2018)								✓	✓	✓	✓			✓		
Leung, Liang, Lourie and Zhu (2021)				✓						✓			✓	✓	✓	
Oh and Shin (2019)								✓	✓	✓					✓	✓
Li, Huang and Li (2022)					✓			✓	✓			✓	✓	✓		✓

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ต่อ)

ที่มา	มิติด้านสิ่งแวดล้อม			มิติด้านสังคม						มิติด้านบรรษัทภิบาล						
	ด้านนวัตกรรม	ด้านธุรกิจสีเขียว	ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	ด้านเพศ	ด้านศาสนา และวัฒนธรรม	ด้านช่วงวัย	ด้านภูมิศาสตร์	ด้านการเมืองและกฎหมาย	ความรับผิดชอบต่อสังคม	ด้านกลยุทธ์	บัญชีการเงินและการลงทุน	การบริหารจัดการ	ธรรมาภิบาล	การจัดการทรัพยากร	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ประสิทธิภาพองค์กร
McGlinch and Henisz (2020)									✓	✓	✓					✓
Hawn and Ioannou (2020)									✓	✓		✓				
Mandliya and Pandey (2021)									✓			✓	✓		✓	
Pereira, Gavronski, Alves, and Nardi (2014)			✓					✓	✓		✓	✓		✓		
รวม	4	1	4	4	4	1	2	3	15	11	23	14	10	9	16	17

หมายเหตุ ผลการสังเคราะห์วรรณกรรมโดยผู้วิจัย

จากผลสังเคราะห์วรรณกรรมข้างต้นพบว่า อันดับ 1) มิติด้านบรรษัทภิบาลมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72 โดยองค์ประกอบที่มากที่สุดคือ ด้านบัญชีการเงินและการลงทุน ร้อยละ 23 รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพองค์กร ร้อยละ 17 ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร้อยละ 16 ด้านการบริหารจัดการ ร้อยละ 14 ด้านกลยุทธ์ ร้อยละ 11 ด้านธรรมาภิบาล ร้อยละ 10 และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการทรัพยากร ร้อยละ 9

อันดับ 2) มิติด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 21 โดยองค์ประกอบที่มากที่สุดคือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ร้อยละ 52 รองลงมาคือ ด้านเพศ ร้อยละ 14 ด้านศาสนาและวัฒนธรรม ร้อยละ 14 ด้านการเมืองและกฎหมาย ร้อยละ 10 ด้านภูมิศาสตร์ ร้อยละ 7 และน้อยที่สุดคือ ด้านช่วงวัย ร้อยละ 3

อันดับ 3) มิติด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 7 โดยองค์ประกอบที่มากที่สุดคือ ด้านนวัตกรรม ร้อยละ 44 และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 44 และน้อยที่สุดคือ ด้านธุรกิจสีเขียว ร้อยละ 11

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในตารางที่ 1 พบว่า มีบางองค์ประกอบปรากฏในวรรณกรรมจำนวนไม่มาก เช่น ด้านธุรกิจสีเขียว

ด้านช่วงวัย ด้านภูมิศาสตร์ และด้านการเมืองและกฎหมาย เนื่องจาก กระแสหลักการ ESG มุ่งเน้นในเฉพาะส่วนอุตสาหกรรมธุรกิจด้านบัญชีการเงินและการลงทุน รวมทั้งด้านประสิทธิภาพขององค์กรที่วิเคราะห์การจัดการภาครัฐ ภาคการเงิน และด้านทรัพยากรพลังงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li, Wang, Sueyoshi, และ Wang (2021) ซึ่งพบว่า จากสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของค่าสัมประสิทธิ์มูลค่าบริษัท (Firm Value) เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจมากที่สุดในการวิจัย ESG และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Savio และคณะ (2023) ซึ่งพบว่า จากสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของค่าสัมประสิทธิ์มูลค่าบริษัท ค่าว่า การลงทุนและผลตอบแทนหุ้น (Investment and stock returns) เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจมากที่สุดถึงร้อยละ 47.1 ซึ่งกล่าวว่า การศึกษาส่วนใหญ่วิเคราะห์เอกสารภาคการท่องเที่ยง ภาคการเงินและพลังงาน ซึ่งได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ดังนั้นงานวิจัยเชิงเอกสารองค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครั้งนี้ จะนำเสนอองค์ประกอบทั้งหมดที่พบจากการสังเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบสำหรับการวิจัยและสิ่งนี้ถือเป็นช่องทางสำหรับการวิจัยในอนาคต เพื่อค้นหาข้อมูลเชิงลึกใหม่ ๆ ที่นักวิชาการยังไม่ค้นพบต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ (Theoretical contributions) ผลการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ได้แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละองค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาต่อเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยและขยายขอบเขตการศึกษา
2. ประโยชน์เชิงการจัดการ (Managerial contributions) การวิจัยเชิงเอกสารเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประโยชน์ในการศึกษาเชิงประจักษ์ ช่วยให้เกิดองค์ความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น เกิดทิศทางองค์ความรู้เพื่อให้ทราบถึงสภาพขององค์ความรู้ในปัจจุบันและสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญนำมาปรับใช้ในองค์กรก่อให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจที่ถือเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

สรุป และอภิปรายผล

ผลการวิจัยเชิงเอกสารองค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า จำแนกตามบริบทสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 มิติ โดยแต่ละมิติ จะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

- 1) มิติด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านนวัตกรรม ด้านธุรกิจสีเขียว ด้านความยั่งยืน
- 2) มิติด้านสังคม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านเพศ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านช่วงวัย ด้านภูมิศาสตร์ และด้านการเมือง

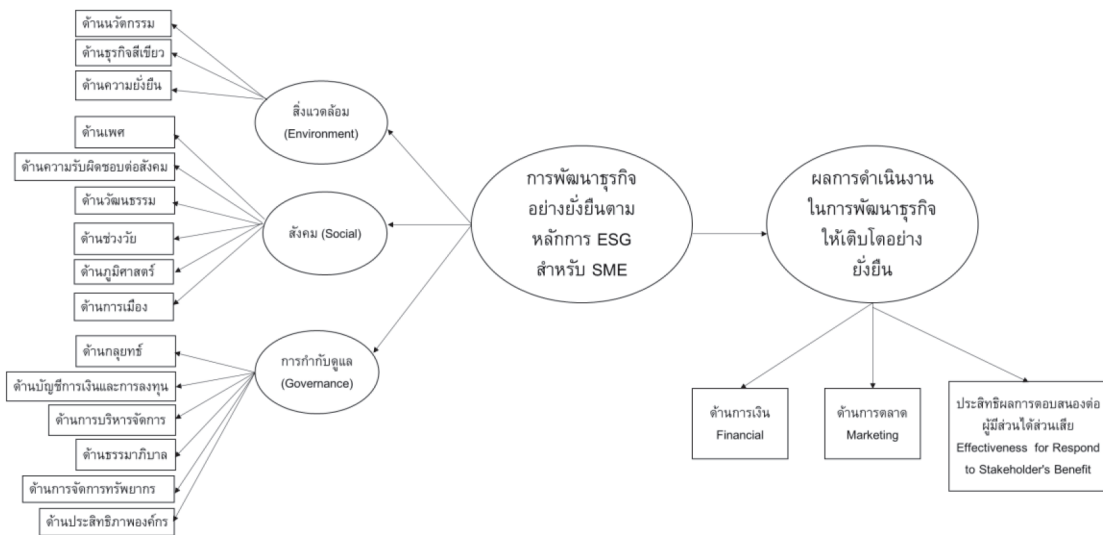
3) มิติด้านบรรษัทภิบาลประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านบัญชีการเงิน และการลงทุน ด้านการบริหารจัดการ ด้านธรรมาภิบาล ด้านการจัดการทรัพยากร และด้านประสิทธิภาพองค์กร

ผู้วิจัย พบว่า หากพิจารณาองค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านบรรษัทภิบาล สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนายั่งยืนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่13 พ.ศ.2566-2570 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) คือ 1) สืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลก และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ 2) การสร้างความสามารถในการพร้อมรับ ปรับตัว และเติบโต อย่างยั่งยืน เสริมความสามารถของบุคคลและสังคม 3) สร้างเป้าหมายการพัฒนาตามอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ และ 4) การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยประยุกต์องค์ความรู้ รักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเป็นองค์ประกอบที่จะรวมกัน สอดคล้องกับ Mathuros, Teeraruji kajohndej, และ Chuenchum (2023) ให้ข้อมูลว่า หลักการสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ ความสมดุลของ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน 2) ด้านการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน และ 3) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ซึ่งทุกด้านล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนา

จากผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการใช้องค์ประกอบที่หลากหลายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Höse, Süß, & Götze, 2022) ที่กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาโมเดลธุรกิจอย่างยั่งยืน นักกลยุทธ์ต้องพิจารณา องค์ประกอบทางสังคม ระบบนิเวศ และเศรษฐกิจเป็นส่วนสำคัญในการประเมินเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของโมเดลธุรกิจ ตลอดจนแนวคิดและทางเลือกของโมเดลธุรกิจ (Shalhoob & Hussainey, 2023) กล่าวถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูล ESG ของธุรกิจSME ต่อการดำเนินงานด้านความยั่งยืน สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก เช่น ผู้จัดการ ที่ปรึกษา นักลงทุน หน่วยงานสินเชื่อ ผู้ให้กู้ ผู้กำหนดนโยบาย รัฐบาล และชุมชนโดยรวม อีกทั้งยังได้ข้อค้นพบว่า การรวบรวมข้อมูล ESG ของธุรกิจSMEแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับความต้องการด้านแรงบันดาลใจและสิ่งแวดล้อมของบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่มีทรัพยากรเพียงพอ ทั้งนี้ SMEs จำเป็นต้องเข้าใจ ESG และให้ความสนใจ ตระหนักถึงความสำคัญให้มากขึ้น โดยริเริ่มและลำดับความสำคัญ (Gholami, Murray, & Sands, 2022) และการเพิ่มความรู้ด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมและความยั่งยืนจะนำประโยชน์มากมายมาสู่ธุรกิจ SMEs ผลประโยชน์ที่มากที่สุดคือผลกระทบเชิงบวกต่อผลประโยชน์ทางการเงิน ภาวลักษณ์ที่ดีขึ้น ชื่อเสียง การยอมรับในตลาดที่เพิ่มขึ้นตำแหน่งการแข่งขันที่แข็งแกร่งขึ้น ความน่าดึงดูดใจที่เพิ่มขึ้นในฐานะนายจ้าง ความภักดีของพนักงานที่เพิ่มขึ้นการยอมรับที่เพิ่มขึ้นในหมู่ลูกค้าและเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของธุรกิจ ในชุมชน (Bielawska, 2022)

ข้อเสนอแนะ

1. นักวิจัยหรือนักวิชาการด้านการจัดการธุรกิจเพื่อความยั่งยืนสามารถนำองค์ประกอบที่พบจากการวิจัยเชิงเอกสารครั้งนี้ไปพัฒนาเป็นเกณฑ์ในการประเมินองค์ประกอบหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ เนื่องจากเป็นผลการสังเคราะห์จากวรรณกรรมในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พบในปัจจุบัน
2. นักวิจัยหรือนักวิชาการ อาจศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละองค์ประกอบของแนวคิดการพัฒนารัฐกิจอย่างยั่งยืนตามหลักการ ESG สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากประเด็นดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาอย่างชัดเจน โดยนำเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิด

บรรณานุกรม

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). ทุนยั่งยืน – Thailand sustainability investment (THSI). สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2566, จาก <https://www.setsustainability.com/page/thsi-thailand-sustainability-investment>
- รู้จัก 'ESG & SDGs' 2 แนวคิดสร้างโอกาสและความท้าทายธุรกิจสู่ความยั่งยืน. (2565). สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2566, จาก <https://www.bangkokbanksme.com/en/esg-sdgs-sustainability>
- สรุปความเห็นต่อทิศทางด้าน Sustainable. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2566, จาก <https://app.bot.or.th/landscape/feedback-summary/sustainable/>
- สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, สำนักงานความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ. (2556). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก http://lib.mnre.go.th/lib/book/TheFutureWeWant_KhamRu.pdf
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2562). *นิยาม SME*. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2566, จาก <https://www.sme.go.th/th/cms-detail.php?modulekey=332&id=1334>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570*. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&filename=develop_issue
- สิริภัทร เกาฏีระ. (ม.ป.ป.). ทุน ESG คืออะไร รู้จัก ESG Investing ลงทุนวิถีใหม่. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2566, จาก <https://www.krungsri.com/th/wealth/krungsri-prime/privileges/articles/esg-investing>
- Avetisyan, E., & Gond, J. (2013). Institutional dynamics of CSR standardization: A multilevel perspective in the field of ESG rating. *Academy of Management Proceedings*, 2013(1), 15122. doi: 10.5465/AMBPP.2013.15122abstract
- Avetisyan, E., & Hockerts, K. (2012). Consolidation within the ESG rating industry: Motivation and impact. *Academy of Management Proceedings*, 2012(1), 16427. doi: 10.5465/AMBPP.2012.16427abstract
- Barrymore, N., & Sampson, R. (2021). ESG performance and labor productivity: Exploring whether and when ESG affects firm performance. *Academy of Management Proceedings*, 2021(1), 13997. doi: 10.5465/AMBPP.2021.13997abstract

- Bielawska, A. (2022). Socially responsible activity of micro-, small-, and medium-sized enterprises—benefits for the enterprise. *Sustainability*, 14(15), 9603. doi:10.3390/su14159603
- Caputo, F., Pizzi, S., Ligorio, L., & Leopizzi, R. (2021). Enhancing environmental information transparency through corporate social responsibility reporting regulation. *Business Strategy and the Environment*, 30(8), 3470-3484.
- Cheng, M., Micale, J., & Hasan, I. (2022). Which environmental, social, or governance (ESG) activities are more informative to stock prices. *Academy of Management Proceedings*, 2022(1), 12658. doi: 10.5465/AMBPP.2022.12658abstract
- Chuah, K. (2018). Carrot or stick? strategic corporate governance and the incentivization of attention to ESG issues. *Academy of Management Proceedings*, 2018(1), 10598. doi: 10.5465/AMBPP.2018.229
- Chuah, K. (2019). Strategic mobilization of shareholder activists on ESG issues. *Academy of Management Proceedings*, 2019(1), 13788. doi: 10.5465/AMBPP.2019.13788abstract
- Chuah, K. (2021). Salient yet susceptible: Coalition composition in shareholder engagements on ESG issues. *Academy of Management Proceedings*, 2021(1), 11212. doi: 10.5465/AMBPP.2021.11212abstract
- Cundill, G. J., & Wilson, H. (2020). ESG? A framework for corporate governance and its environmental, social, and financial outcomes. *Academy of Management Proceedings*, 2020(1), 18896. doi: 10.5465/AMBPP.2020.18896abstract
- Elbasha, T., & Avetisyan, E. (2014). Studying strategizing activities at the field's level, the case of ESG rating agencies. *Academy of Management Proceedings*, 2014(1), 17442. doi: 10.5465/ambpp.2014.17442abstract
- Esposito De Falco, S., Scandurra, G., & Thomas, A. (2021). How stakeholders affect the pursuit of the environmental, social, and governance. Evidence from innovative small and medium enterprises. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 28(5), 1528-1539. doi: 10.1002/csr.2183

- Fu, L., Boehe, D., & Akhtaruzzaman, M. (2021). Culture and mixed signals: Does ESG reduce risk everywhere?. *Academy of Management Proceedings*, 2021(1), 10306. doi: 10.5465/AMBPP.2021.10306abstract
- Garcia, A. S., Mendes-Da-Silva, W., & Orsato, R. J. (2017). Sensitive industries produce better ESG performance: Evidence from emerging markets. *Journal of Cleaner Production*, 150, 135-147. doi: 10.1016/j.jclepro.2017.02.180
- Gavin, M., Coelho, M. T. P., McGlinch, J., & Henisz, W. J. (2022). Pathways To materiality: Environmental, social & governance (ESG) factors and financial performance. *Academy of Management Proceedings*, 2022(1), 16003. doi: 10.5465/AMBPP.2022.16003abstract
- Gholami, A., Murray, P. A., & Sands, J. (2022). Environmental, social, governance & financial performance disclosure for large firms: is this different for SME firms?. *Sustainability*, 14(10), 6019. doi: 10.3390/su14106019
- Gjergji, R., Vena, L., Sciascia, S., & Cortesi, A. (2021). The effects of environmental, social and governance disclosure on the cost of capital in small and medium enterprises: The role of family business status. *Business strategy and the environment*, 30(1), 683-693. doi: 10.1002/bse.2647
- Gualandris, J., Longoni, A., & Luzzini, D. (2019). Towards supply chain transparency: Linking supply chain structure to collective ESG disclosure. *Academy of Management Proceedings*, 2019(1), 16503. doi: 10.5465/AMBPP.2019.16503abstract
- Harasheh, M. (2023). Freshen up before going public: Do environmental, social, and governance factors affect firms' appearance during the initial public offering?. *Business Strategy and the Environment*, 32(4), 2509-2521. doi: 10.1002/bse.3261
- Harymawan, I., Nasih, M., Agustia, D., Putra, F. K. G., & Djajadikerta, H. G. (2022). Investment efficiency and environmental, social, and governance reporting: Perspective from corporate integration management. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 29(5), 1186-1202. doi: 10.1002/csr.2263

- Hawn, O., & Ioannou, I. (2020). When and why do organizations respond to environmental, social, and governance issues?. *Academy of Management Proceedings*, 2020(1), 18172. doi: 10.5465/AMBPP.2020.18172abstract
- Hejri, A., Dugaard, D., Linnenluecke, M. K., & Smith, T. M. (2021). Natural experiments on the impact of financial performance on subsequent changes in ESG ratings. *Academy of Management Proceedings*, 2021(1), 14268. doi: 10.5465/AMBPP.2021.14268abstract
- Höse, K., Süß, A., & Götze, U. (2022). Sustainability-related strategic evaluation of business models. *Sustainability*, 14(12), 7285. doi: 10.3390/su14127285
- Huang, C., & Mirza, S. S. (2023). Green business practices and corporate financialization: Role of female directors in Chinese small and medium enterprises (SMEs). *Journal of Corporate Accounting & Finance*, 34(1), 137-151. doi: 10.1002/jcaf.22586
- Isachenkova, N. (2012). Disclosure of environmental, social and governance (ESG) performance and firm value. *Academy of Management Proceedings*, 2012(1), 13637. doi: 10.5465/AMBPP.2012.13637abstract
- Kellers, A., Kölbl, J. F., & Paetzold, F. (2022). Investors pushing for sustainability: How firms assess the authenticity of investors' ESG requests. *Academy of Management Proceedings*, 2022(1), 14045. doi: 10.5465/AMBPP.2022.266
- Koelbel, J., & Busch, T. (2013). Does stakeholder pressure on ESG issues affect firm risk? Evidence from an international sample. *Academy of Management Proceedings*, 2013(1), 15874. doi: 10.5465/ambpp.2013.15874abstract
- Kroft, B. V. D., & Bams, D. (2022). Inflated ESG ratings: An inverse relation to non-financial performance. *Academy of Management Proceedings*, 2022(1), 11233. doi: 10.5465/AMBPP.2022.11233abstract
- Lee, J. W. (2022). Value of ESG in the time of COVID-19 crisis: How corporate ESG promotes employee innovative behavior. *Academy of Management Proceedings*, 2022(1), 17028. doi: 10.5465/AMBPP.2022.43

- Leung, M. D., Liang, C., Lourie, B., & Zhu, C. (2021). Heterogeneous gender effects of a firm's environment social governance efforts on employee turnover. *Academy of Management Proceedings, 2021(1)*, 15713. doi: 10.5465/AMBPP.2021.15713abstract
- Li, M., Huang, M., & Li, X. (2022). Bias is not always a bad thing: non-local CEOs and environmental, social and governance performance. *Academy of Management Proceedings, 2022(1)*, 14289. doi: 10.5465/AMBPP.2022.14289abstract
- Li, T. T., Wang, K., Sueyoshi, T., & Wang, D. D. (2021). ESG: Research progress and future prospects. *Sustainability, 13(21)*, 11663. doi: 10.3390/su132111663
- Mandliya, A., & Pandey, J. (2021). Understanding environmental social and governance controversies: A moderated mediation model. *Academy of Management Proceedings, 2021(1)*, 10582. doi: 10.5465/AMBPP.2021.10582abstract
- Mathuros, S., Teerarujikajohndej, J., & Chuenchum, Y. (2023) The Guidelines for Change for Sustainable Business Development Based on ESG Principles. *Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3(1)*, 211-226. doi: 10.14456/iarj.2023.14
- McGlinch, J., & Henisz, W. J. (2020). Enhancing profits & reducing losses by managing material environmental, social & governance factors. *Academy of Management Proceedings, 2020(1)*, 20390. doi: 10.5465/AMBPP.2020.20390abstract
- Ng, E., Phang, R., & Kang, S. L. E. (2021). For individuals or for groups? The influence of CEO moral foundations on firms' ESG performance. *Academy of Management Proceedings, 2021(1)*, 12672. doi: 10.5465/AMBPP.2021.12672abstract
- Oh, C. H., & Shin, J. (2019). Institutional determinants of environmental, social, and corporate governance performance. *Academy of Management Proceedings, 2019(1)*, 11382. doi: 10.5465/AMBPP.2019.11382abstract
- Papavasileiou, E., Tzouvanas, P., & Kizys, R. (2022). Endosymbiosis in the boardroom and ESG performance: A generational perspective. *Academy of Management Proceedings, 2022(1)*, 18272. doi: 10.5465/AMBPP.2022.18272abstract

- Park, J. G., Park, K., Kwon, B., Kim, K., Noh, H., Kim, Y. G., & Zhu, W. (2022). CSR vs. ESG vs. corporate citizenship: A distinction based on a text mining-based review. *Academy of Management Proceedings*, 2022(1), 17094. doi: 10.5465/AMBPP.2022.17094abstract
- Pereira, K. R., Gavronski, I., Alves, T. W., & Nardi, V. M. (2014). Activism of pension funds and environmental, social, and corporate governance of investee firms. *Academy of Management Proceedings*, 2014(1), 14496. doi: 10.5465/ambpp.2014.14496abstract
- Savio, R., D'Andrassi, E., & Ventimiglia, F. (2023). A systematic literature review on ESG during the COVID-19 pandemic. *Sustainability*, 15(3), 2020. doi: 10.3390/su15032020
- Scott, J. (2006). Social research and documentary sources. *Documentary Research*, 1, 23-79.
- Shakil, M. H. (2022). Environmental, social and governance performance and stock price volatility: A moderating role of firm size. *Journal of Public Affairs*, 22(3), e2574. doi: 10.1002/pa.2574
- Shalhoob, H., & Hussainey, K. (2023). Environmental, social and governance (ESG) disclosure and the small and medium enterprises (SMEs) sustainability performance. *Sustainability*, 15(1), 200. doi: 10.3390/su15010200
- Slager, R. (2019). One size fits all? A configurational study of collective shareholder engagement on ESG issues. *Academy of Management Proceedings*, 2019(1), 19271. doi: 10.5465/AMBPP.2019.19271abstract
- Stroehle, J., Eccles, R., & Mooij, S. (2019). It Takes Two to Tango—The Logics of ESG-Related Interactions in the Capital Market. *Academy of Management Global Proceedings, Slovenia* (2019), 359. Retrieved from <https://journals.aom.org/doi/abs/10.5465/amgbproc.slovenia.2019.0359.abs>
- Syed, A. M. (2017). Environment, social, and governance (ESG) criteria and preference of managers. *Cogent Business & Management*, 4(1), 1340820. doi: 10.1080/23311975.2017.1340820
- The ten principles of the UN global compact. (n.d.) Retrieved April 14, 2023, from <https://unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

Unglobalcompact.The Ten Principles of the UN Global Compact. Retrieved April 14, 2023, from [https://unglobalcompact.org/ what-is-gc/mission/principles](https://unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles)

World Bank. (October 7, 2020). COVID-19 to add as many as 150 million extreme poor by 2021 [Press Release]. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/10/07/covid-19-to-add-as-many-as-150-million-extreme-poor-by-2021>

Zahoor, N., Khan, H., Donbesuur, F., Khan, Z., & Rajwani, T. (2023). Grand challenges and emerging market SMEs: The role of strategic agility and gender diversity. *Journal of Product Innovation Management*. doi: 10.1111/jpim.12661